

ציודה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל חידושי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת מטות מסעי

עלון מס' 9

בדרך הפרשה

עלון זה מוקדש
לע"נ יהודית בת הרב זאב

כי בדבורם הם מקדימים את הצאן לטרף, את הפרנסה לחיי המשפחה. הוא מעמיד אותם על טעותם ובסכום התנאי ביניהם משה מדגיש ואומר "בנו לכם ערים לטפכם וגדרת לצנאכם..." דואגים קדם למשפחה ורק אח"כ לפרנסה.

אדם חי במרדף אחרי הפרנסה כדי שיוכל לכלכל את ילדיו פראוי ולחיות עמהם במנוחה ונחת. אה רבים אינם מבחינים כי מרדף זה פוגע בינתיים בילדיו! מרב ששקועים בחיי המעשה מזניחים את העקר, את חנוה הילדים ואת אחזקת התא המשפחתי.

מספר על יהודי עשיר מפלג שנטה למות ומסר לבניו שתי מעטפות. הוא צוה "מיד עם מותי, תפתחו את המעטפה הראשונה. את השנייה תפתחו רק ביום ה'שלישי'".

בני ישראל נמצאים ב'עבר הירדן', בארצות שנגחלו מסיחון מלך האמורי ומעוג מלך הבשן, ועומדים להכנס לארץ ישראל. התורה מספרת כי בני ראובן ובני גד ראו את שטחי המרעה ב'עבר הירדן' ופנו למשה רבנו בבקשה לא לעבר את הירדן עם כל בני ישראל, אלא להשאיר כאן, ולנחל נחלה בעבר הירדן. לאחר ברור פונתם הסכים משה רבנו, בתנאי שגם הם, הגברים, יעברו את הירדן לסיע במלחמות כבוש הארץ, יעמדו לימין אחיהם, ואז ישובו לנחלתם בעבר הירדן. מסכימים בני גד ובני ראובן ואומרים: "גדרת צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו....", נשאיר כאן את הרכוש ואת המשפחות ונשוב הנח רק לאחר שאחינו מתישבים בארץ כנען. משה רבנו מבחין

לפֿטירֿתִי". אָכן, לֵאחֶר פֿטירֿתוֹ, פֿתחוּ
בְּנֵי אֶת הַמַּעֲטָפָה הָרִאשׁוֹנָה. בְּמִכְתָּב
שְׁעָרָה לְבְנֵי הוּא פּוֹקֵד עַל סִדְרֵי הַלְוִיָּה.
הוּא מְסַפֵּר הֵיכֵן רָכַשׁ לוֹ חֵלְקֵת קֶבֶר,
וּמִבְקָשׁ שֶׁהַלְוִיָּה תַעֲבֹר לְיַד יְשִׁיבָה וְכוּלָּל
הָאֲבִירִים שֶׁהוּא הַחֲזִיק עַל חֲשָׁבוֹנוֹ.
הֵם הִפְתָּעוּ מְאֹד לִקְרֹא שְׁאֲבִיהֶם מִבְקָשׁ
לְהִקְבֹּר כִּשְׁהוּא לְכוּשׁ בְּגִרְבָּיִם לְרִגְלָיו. הֵם
יָדְעוּ שֶׁהַדָּבָר אֵינוֹ תוֹאֵם אֶת הַהֲלָכָה. פָּנוּ
לְרַב מְסֻמָּה שֶׁפָּסַק שְׁלֵמוֹת צִוְּיֹת אֲבִיהֶם
לֹא יַעֲשׂוּ כֵּן אֶלֶּא יִקְבְּרוּהוּ כְּנֶהוֹג וְכִמְקַבֵּל.
הִצְטָעְרוּ מְאֹד עַל שֶׁאֵין הֵם מְקִימִים אֶת
מִצְוֹת אֲבִיהֶם, וְאֵף בִּקְשׁוֹ עַל כֶּה אֶת
מַחֲלָתוֹ עַל קֶבְרוֹ הַטָּרִי. הַמְּשִׁיכּוֹ לְהִתְפַּלֵּא
עַל עֲצָם הַבִּקְשָׁה, וְלֹא הִבִּינוּ אֶת פֶּשֶׁר
הַדָּבָר.

בַּיּוֹם ה'שְׁלָשִׁים' הִתְכַּנְּסוּ לַעֲרֹךְ סִיּוּם
'מִשְׁנֵיּוֹת' לְכָבוֹד עֲלוּי נִשְׁמַת אֲבִיהֶם.
בִּירְאֵת כְּבוֹד פֿתחוּ אֶת הַמַּעֲטָפָה הַשְּׁנִיָּה.
הָאֵב הַמְּנוּחַ כּוֹתֵב לְבְנָיו "בְּנֵי הַיְּקָרִים! יוֹדַעַ

אֲנִי כִּי הֵנִיכֶם תְּמַהִיִּם עַל צִוְּיֹתִי שֶׁבִּקְשָׁתִי
לְהִקְבֹּר עִם גִּרְבָּיִם לְרִגְלִי. בְּרוּר לִי שְׁאֲתֶם
מִצְטָעְרִים עַל שֶׁלֹּא מִלֵּאתֶם אַחֵר צִוְּיֹתִי,
כִּי הָרִי הַדָּבָר לֹא רָאוּי עַל פִּי הַהֲלָכָה
וְהַמְּנָהֵג. אֵל תַּצְטָעְרוּ. יָדַעְתִּי שֶׁלֹּא תַעֲשׂוּ
כֵּן. וְלָמָּה כִּתְבֹּתִי לָכֶם אֶת זֶה? הָרִי הַנִּחְתִּי
אַחֲרֵי יְרֻשָּׁה גְּדוּלָּה. כָּל אֶחָד מִכֶּם הִתְעַשֵּׂר
בְּעֶשֶׂר מְפֻלָּג. רְצִיתִי שֶׁתִּרְאוּ שְׁאֲדָם נִפְטָר
מִן הָעוֹלָם וְאֵינוֹ לוֹקַח אֶתוֹ לְקֶבֶר מִכָּל
רְכוּשׁוֹ מֵאוֹמָה. תִּרְאוּ אוֹתִי! מְלִיוֹנֵר! אִפְלוּ
זוּג גִּרְבָּיִם לֹא לְקַחְתִּי אֶתִּי לְקֶבֶר!! לֹא
הִכְסֵּף וְהִרְכוּשׁ מְלוּיִם אֶת הָאָדָם לְעוֹלָם
הָאֲמִת אֶלֶּא בְּנֵי, מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים!
פֶּרֶשְׁתִּנוּ מִלְּמֻדָּת וּמִזִּכְרָה כִּי יֵשׁ לְהִקְפִּיד
עַל הָעֵקֶר, חֲנוּךְ הַיְּלָדִים, קְבִיעַת עֵתִים
לְתוֹרָה, קִיּוּם הַמִּצְוֹת. הַפְּעִילִים הַמְּסוּרִים
שֶׁל 'קֶרֶן הַהֲסָעוֹת' דּוֹאֲגִים לֹלֵא לְאוֹת
לְהַחֲדִיר עָרְכֵי נִצָּח אֵלּוּ בְּלֵב הַיְּלָדִים. כָּל
יְתֵר הָעֲסוּקִים הֵם טְפִלִּים, וְאֲסוּר שֶׁהֵם
יִפְרִיעוּ לַעֲקֹר!

בְּדֶרֶךְ הַהֲלָכָה

בְּמִים צוֹנְנִים. "כְּבָלְעוּ - כֶּה פוֹלְטוּ". לְהֲלָכָה
לְמַעֲשֶׂה יֵשׁ פֶּרֶטִי הֲלָכָה רַבִּים בְּהִכְשָׁרַת
כָּלִים וְאֵף בְּטַבִּילַת כָּלִים, עַל כֵּן יַעֲשׂוּ
שְׁאֵלַת רַב בְּכָל דָּבָר וְדָבָר.

לְקַח שְׁנֵי מִכָּאן הוּא שְׁכָאֲשֶׁר מִשְׁתַּמְשִׁים
בְּכָלִי בְּאֲסוּר, לֹא 'רֹאִים' בְּעֵינָיִם כִּי יֵשׁ כָּאן
בְּלִיעַת אֲסוּר. אֵף הַכָּלִי נִפְסָל. כֶּה חֲלָבִית
שְׁאָכְלוּ אֶתָּה מֵאֲכָל בְּשָׂרֵי חֵם - הַכֶּה נִפְסָלָת
וְזִקְוָקָה לְהִכְשָׁרָה. גַּם הָאָדָם שֶׁלֹּא שָׁמַר עַל
עֵינָיו וְעַל חוּשָׁיו וְהֵם 'כְּבָלְעוּ אֲסוּר', גַּם אִם
מִבְּחוּץ לֹא רוֹאִים עָלָיו דָּבָר, עָלָיו לָשׁוּב
בְּתִשְׁבּוּכָה כְּדֵי לְהוֹצִיא וּלְבַטֵּל אֶת הָאֲסוּר
הַכָּלְעִי, שְׁפּוּגִים אוֹתוֹ וּמִזִּיק לוֹ בְּעֵינָיו
קֹדֶשׁ...
בְּפֶרֶשׁ לּוֹמְדִים עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁשָׁבִים
מִמִּלְחָמַת מִדְּבָר וְעִמָּהֶם כָּלִים רַבִּים שֶׁלְקָחוּ
שָׁלַל מִהַגּוֹיִם. אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מְלַמֵּד כִּי כָלִים
אֵלֶּה, בָּהֶם הַשְׁתַּמְשׂוּ הַגּוֹיִם לְאֲכָל מֵאֲכָלוֹת
אֲסוּרִים חֲיָבִים ב'הִכְשָׁרָה', לְהוֹצִיא אֶת
הָאֲסוּר הַכָּלְעִי בְּכָלִים. כְּמוֹ כֵּן, הֵיּוֹת
וְהַכָּלִים 'עוֹלִים' מִבְּעָלוֹת נִכְרִי לְבְּעָלוֹת
יִשְׂרָאֵל, חֲיָבִים הֵם ב'טַבִּילָה'. הַכָּלִים
בְּהִכְשָׁרַת כָּלִים הֵם הַגִּיּוֹנִיִּים וּמוֹבְנִים:
"הַכְּשָׁרְתוֹ - בְּדֶרֶךְ תִּשְׁמִישׁוֹ" - סִיר שֶׁבִּשְׁלוּ
בוֹ 'אֲסוּר' בְּרִיתִיחָה, חֲיָב הַגָּעֵלָה בְּמִים
רוֹתְחִים. כָּלִי שֶׁכָּלַע אֲסוּר בְּדֶרֶגַת 'חֵם אֵשׁ'
כְּמוֹ רֶשֶׁת מִנְגֵּל וְשִׁפּוּד, חֲיָב לְבוֹן בְּאֵשׁ.
וְאֵלּוּ כָלִים שֶׁהִשְׁתַּמְשׂוּ בָּהֶם בְּצוֹנְנִים, יִשְׁרוּ

בְּדֶרֶה הַיּוֹמָן

לאור גרות קטנים. הוא שאל מה פשר הבכי. נאמר לו כי בוכים על חרבן בית המקדש בירושלים. הגיב נפוליאון ואמר "לא שמעתי שקרה לכם כזה אסון לאחרונה. אני הרי מקבל דיווחים יומיים על החדשות העולמיות, ולא ספרו לי שפגעו במקדש שלכם בירושלים". הסבירו לו שזה באמת לא קרה עכשו, אלא לפני כאלף ושמונה מאות שנה, ועל כך מתאבלים עד היום. התפעל נפוליאון והתבטא "רק עם שכל-כך מחבר לעבר - הוא עם שיש לו עתיד!"

עומדים אנו בימי 'בין המצרים' בהם אנו מעלים בלבנו את חרבן ציון וירושלים. לא 'זכרון' בלבד, אלא עלינו לחוש בקרבנו את כאב החרבן ואת העדר בית מקדשנו ותפארתנו. קיסר צרפת, נפוליאון בונפרטה, כבש והגיע לעיר אלכסנדריה שבמצרים בערב תשעה באב, לפני כמאתים שנה. בלילה יצא לסיר בעיר הגדולה. הוא עבר ליד בית הכנסת הגדול וראה נצנוץ גרות בוקע מחלונות בית הכנסת. כשנכנס, ראה יהודים יושבים ובוכים על הרצפה

בְּדֶרֶה הַצְּדִיקִים

בהלכותו אמר תלמידו הגדול רבנו האריז"ל שהוא רואה שני עמודי אור שירדו מהשמים לליוותו, ואף אמר כי הרמ"ק נפטר מהעולם ללא שום חטא ועוון, ומת רק בגלל חטא עץ הדעת בו נגזרה מיתה על האדם. רבנו ה'דברי חיים' מצאנו שחי לפני כ-180 שנה אמר כי הלמוד בספר "תמר דבורה" (אחד מספריו הרבים שכתב הרמ"ק, רבם בעמק חכמת הקבלה) מסגל לרפואה ולהנצל ממחלות ומגפות.

השבוע לפני 450 שנה בדיוק, ביום כ"ג בתמוז, הוא יום פטירתו של אחד מגדולי בעל הקבלה, רבנו משה קורדובירו. הרמ"ק, מחכמי צפת עיר הקדש, היה תלמידו של מרן הבית יוסף בתורת הנגלה, ובהמשך נעשה מרן הבית יוסף לתלמידו של הרמ"ק בתורת הנסתר. את תורת הקבלה קבל בעקר מרבו רבנו שלמה הלוי אלקבץ. הרמ"ק הוא שהנהיג לקבל את השבת באמירה נעימה של מזמורי 'לכו נרננה' ובפיוט שכתב רבו, 'לקה דודי'.

בְּדֶרֶה הַמַּצּוּה

להבטיח הבטחות שוא ויש למלא אחר דברינו. אינ מדבר דוקא בחמרת שבועת שוא, שהיא מן האסורים החמורים ביותר, אלא אפלו

בפרשת השבוע מזהירה התורה "לא יחל דברו, ככל היצא מפיו יעשה". חובה על היהודי לקדש את דבורו ולא לעשות את דבורו זול ומחלל. עלינו להקפיד לא

לא אוכל להשתתף. ראיתי אכזבה על פניהם, ופלטתי, בכדי לעודד אותם "בעזרת השם בחתנה!". עברו שנים, הם שכחו, אני זכרתי. עכשו מסרו לי הזמנה לחתנה וכלל לא חשבו לבקש את השתתפותי מפאת המרחק הגדול. אך אני מחיב למצות "ככל היצא מפיו יעשה"!

בספרים הקדושים דורשים כי אדם השומר על פיו - תפלותיו מתקבלות ובכחותיו נשמעות בשמים! המקפיד על 'לא יחל דברו' - 'ככל היצא מפיו יעשה' - הקב"ה מלא משאלותיו, תפלותיו ובכחותיו לטובה ולברכה!

אמירות שיש בהם מעין הבטחה. מספר כי אברהם ירושלמי חתן את בנו, והחתנה נערכה בעיר מרחקת, בה גרה הכלה.

לפתע הפתעו כלם לראות את הרב הישיש הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל נכנס לאולם השמחות! הרב התקבל בכבוד גדול ותכף הושיבו אותו בשלחן הכבוד. אבי החתן הפיר את הגאון בהיותו גר אמו בשכונה, אף לא הבין מדוע הרב טרח ונסע מרחק גדול עד לכאן. כאשר כבדו את הרב לדרש, פתח ואמר: "לפני קרוב לעשר שנים עלו אלי חתן דנו ואביו האברהם היקר להזמין אותי לבר מצוה שערכו בבית הכנסת השכונתי. התנצלתי שעקב מחיבות קודמת

בדרך החידה:

היכן נלמד בפרשת מטות את נוק מדת הפעם?
עם מי התחתנו בנות צלפחד, ומדוע?

שלחו לנו למייל: zaida@kerenh.org.il או לפקס 03-8004455 ומי שפתר את החידות – נפרסם את השם שלו עם הפתרון בעלון הבא.

תשובות מגילון קודם:

✪ בפרשה מונים את בני ישראל. מדוע מציינים "ושם בת אשר - שרח"?
לפי שעדיו היתה בחיים.
✪ היכן בפרשתנו יש 'אות קטועה'?
"הגני נתן לו את בריתי שלום" - (פרק כ"ה פס' י"ב), ו' של שלום קטועה, עושים בה הפסק ועיר.

אלחנן ר. | יהודה ש. | מיכאל ר. | שלמה ה. | אביגדור ה.

מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" בדחבי הארץ